

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції**

**Мукачево
13-14 травня 2021 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «12» травня 2021 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13-14 травня 2021 р., Мукачево / Ред.кол. : Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2021. – 572 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми розвитку сфери обслуговування, туризму та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ОСТРОВСЬКА М.Я. Особливості інноваційно-гуманістичної підготовки майбутніх учителів початкової школи у контексті ЄВО	177
ПАВКО А.І. Випереджальна педагогіка: історико-педагогічна ретроспектива та сучасні інноваційні технології навчального процесу	179
ПАПП К.Л. Національно-патріотичне виховання у школах Закарпаття першої половини ХХ століття	182
ПЕТАХ В. І., ТОМАШЕВСЬКА М. О. До проблеми готовності майбутніх вихователів до професійної діяльності	184
ПЕТЬОВКА А. В., ТЯГУР В.М. Використання сучасних педагогічних технологій на уроках трудового навчання в початковій школі	185
ППЧАК С. Н., ФЕНЧАК Л. М. Використання тренінгових технологій у процесі підготовки майбутніх фахівців освіти	188
ПЛОТНИКОВА К. Р. Підходи до визначення поняття «тренер-викладач»	189
PALLAY KATALIN A hallgatói mobilitás formái és kimenetele	191
ПОПОВИЧ О.М., ГРАБ О.В. Підготовка майбутніх вихователів до формування первинних уявлень про природне довкілля в дітей дошкільного віку	193
ПРОДАН М. В., ПИНЗЕНИК О. М. Інтеграція освітньої діяльності в закладах дошкільної освіти	195
ПРШЕСМИЦЬКА Н. О., ЛАЛАК Н. В. Приватні школи: зарубіжний та вітчизняний досвід	197
РАЙЧИНЕЦЬ В.М. «Радянізація» освіти та шкільництва Закарпаття повоєнного періоду	199
РІЗАК Е.В. Особливості сприймання музики молодшими школярами	202
РУСИН Н.М., КОСТИЧ М. Створення сприятливої сімейної атмосфери як умова повноцінного розвитку особистості дитини	204
РУСИН Н.М., МЕТЕНЬКО Д. Сюжетно-рольова ритмічна гімнастика як інноваційна технологія фізкультурно-оздоровчої роботи в ЗДО	206
РУСИН Н.М., ПАРЕНКО Д. Гуманізація освітнього процесу ЗДО як основа духовно-морального становлення майбутнього громадянина	208
РУСИН Н.М., ЧЕХ Н. Розвиток дрібної моторики як засіб адаптації дитини в дитячому садку	210
СИМОНЯН В. В. Науково-теоретичний та практичний досвід майбутнього викладача вокалу	212
СОЙМА Н.М., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Гігієнічні принципи організації освітнього процесу в установах загальної середньої освіти	215
СТЕГУРА І.І. Історичні аспекти розвитку та реформування правничої освіти у Німеччині	217
СУХОДОЛЬСЬКА Ю. М., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Особливості застосування методів виховання у естетичному розвитку учнів молодшого шкільного віку	218
СУХОЛОВА М.А. Артистизм вокаліста-естраадника як основний чинник його професійного зростання	220
ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Особливості змісту соціально-комунікативної підготовки педагога	222
ТОВКАНЕЦЬ Г.В., КИРЛИК О.В. Комунікативний самоконтроль як компонент професійної компетентності майбутнього вчителя початкової школи	224
ТОВКАНЕЦЬ Г.В., ЛІВАК Д.С. Ігрові технології і проблемні ситуації у формуванні красназавчих компетенцій учнів молодшого шкільного віку	226
ТОВКАНЕЦЬ Г.В., ЯНИК М.М. Принципи формування екологічної компетентності учнів загальноосвітньої школи	228

серцем. І не тільки пізнає, але і відгукується на події і явища навколишнього світу, висловлює своє ставлення до добра і зла [3, с. 181]

Казки розвивають у дітей доброту серця, чуйність душі, творчу уяву, виховує дбайливе ставлення і любов до всього прекрасного, вчать знаходити відповіді в житті.

Таким чином, самі елементарні і в той же час, найважливіші уявлення - про добро і зло, про розум і дурість, про хитрість і відвертість, про героїзм і боягузтво, про щедрість і жадібність – відкладаються в свідомості дитини і визначають для неї норми поведінки. Прочитане надовго залишається в пам'яті дитини, інколи на все життя. З роками казки не втрачають своєї чарівності, а найголовніше - своєї аж ніяк не казкової суті. І через казки дитина з малих років починає усвідомлювати своє призначення в житті.

Література

1. Вачков И.В. Сказкотерапия: Развитие самосознания через психологическую сказку / И.В. Вачков. М., 2007. 144 с.

2. Амонашвили Ш.А. Школа жизни. Трактат о начальной ступени образования, основанного на принципах гуманно-личностной педагогики / Ш.А. Амонашвили. Издательский дом Шалвы Амонашвили. М., 2000. 65 с.

3. Сухомлинський В.О. Антологія гуманної педагогіки. / В.О. Сухомлинський. М. 2002. 181с.

УДК37.015.31-053.4/.5:745/749:373.24-044.332(043.2)

РУСИН Н.М., ЧЕХ Н.,
Мукачівський державний університет

РОЗВИТОК ДРІБНОЇ МОТОРИКИ ЯК ЗАСІБ АДАПТАЦІЇ ДИТИНИ В ДИТЯЧОМУ САДКУ

Відрив від дому і близьких, особливо від мами дуже важко сприймається багатьма дітьми. Малюки сильно прив'язані до своїх батьків і сприймають це, як відчуження, позбавлення батьківської любові і ласки, уваги і захисту. Не дарма свого часу Сухомлинський В.О. говорив «Я твердо впевнений що є якість душі, без яких людина не може стати справжнім вихователем, і серед цих якостей на першому місці – вміння проникнути в духовний світ дитини».

Дуже складний і важливий період в молодшому віці - це адаптація. Адаптація, це пристосування організму до нових обставин, а для дитини цього віку дитячий садок дійсно є новим невідомим простором, з новим оточенням і новими відношеннями. Адаптація включає в себе широкий аспект індивідуальних реакцій, характер яких залежить від психофізичних та особистісних особливостей дитини, від складних сімейних відносин, від умов перебування в дошкільному закладі. Тобто кожна дитина звикає по своєму, однак можна відзначити деякі закономірності.

Діти 2-3 року не відчувають потреби в спілкуванні з однолітками, вона поки що не сформована. У цьому віці спілкування з дорослими - це зразок для

наслідування і воно задовольняє потребу малюка. Однолітки цього дати не можуть, оскільки самі мають потребу в цьому.

У цей час всім важко і батькам, і дітям, і вихователям. Дуже рідко можна зустріти батьків, які з наближенням цього моменту не відчують хвилювання і переживання за свою дитину. Як прийме її дитячий колектив? Які відносини складуться з педагогами? Але найбільше батьків турбує питання, чи швидко звикне маля до нової обстановки. Педагоги повинні докласти максимум зусиль, так як малюк вперше переходить із замкнутого сімейного середовища в світ, широких соціальних контактів.

Діти в 2-3 року часто відчують страх перед незнайомими людьми і новими ситуаціями спілкування. Це сильно ускладнює адаптацію малюків. Спочатку їм здається все незвично і страшно - велика групова кімната, незнайомі діти навколо, чужі дорослі - педагоги і няні. А також - інший режим дня, їжа відрізняється від домашньої. Необхідність дотримання правил встановлених в групі.

На зміни діти реагують по різному – занепокоєнням, впертістю, боязкістю, замкнутістю, капризуванням. Завзято притискаючись до мами або до бабусі. Тому цей період лихоліття не тільки для малюків, але і для батьків, а так само для співробітників групи. Тривалість адаптації часто стала доходити до чотирьох тижнів. Раніше діти спокійніше розставалися з батьками, так як прихильність була не такою сильною.

Зараз у дітей сильний взаємозв'язок з батьками, психологи вказують на те, що чим раніше дитину віддадуть в садок, тим спокійніше пройде адаптація у малюка, тоді звичний контакт відбудеться ні з мамою, а з однолітками.

Хочеться так само відзначити, що погано пристосовуються до колективного життя ті діти, якими надмірно опікуються в сім'ї. Вони не знають батьківське – не можна. Дитина, у якого вдома не тренується спосіб здібність гальмувати свої бажання, погано засвоює і виконує правила поведінки. А до них починають привчати з першого дня перебування в дитячому садку. Щоб допомогти дітям в період адаптації велася спільна робота зі старшим вихователем, з медсестрами, з психологом.

Ще В.О. Сухомлинський говорив «Витоки здібностей дітей перебувають на кінчиках їхніх пальців». Тому під час адаптації треба проводити велику кількість ігор з дрібною моторики рук. Вони допомагають заспокоїти малюка, відвернути від сумних думок. Навчити грати не тільки з дорослим, а й з однолітками, і самим з собою. Під час гри у дитини формуються і гармонійно розвиваються тіло і розум, психіка і мова. Так для формування рухових навичок пальців і кистей рук використовуються вправи з камінчиками, масажними кульками і волоськими горіхами. Наприклад «Веселий м'ячик», «Сніжки»

Пальчикові ігри та вправи – це універсальний засіб для розвитку дрібною моторики й мови, вони дуже захоплюючі. Сприяють розвитку творчої активності, мислення, мовлення і дрібних м'язів рук.

Вірші привертають увагу малюків і легко запам'ятовуються. Діти 2-3 років добре сприймають пальчикові ігри, що виконується однією рукою, для них важливі спокійний, ласкавий настрій і обережні, дбайливі доторкування.

Малюкам подобається пальчикові ігри з роздатковим підручним матеріалом – олівцями, намистинами, папером і природним матеріалом (Горохом, квасолею) Всі пальчикові ігри треба починати з веселої розминки - згинаючи і розгинаючи пальчики. Можна розширити використання пальчикових форм в повсякденній роботі з малюками на безпосередній освітній діяльності з ліплення, малювання, конструювання. Вони можуть розігріти ручки перед роботою і ввести дитину в ігрову ситуацію. Наприклад «Пальчики – забіяки» .

Перш ніж показати забави малюкам, їх потрібно програти самим. Перед грою треба обговорити її зміст, відпрацювати певні жести. Це підготує малюка до правильного виконання рухів і налаштує на сприятливу емоційну атмосферу. Слід повільно показати рухи, якщо у малюка не виходить, виконайте вправи разом з ним.

Не слід ставити кілька завдань одночасно, так як обсяг уваги у дітей ще обмежений і складні завдання можуть відбити інтерес до гри. Стимулюйте бажання розповідати і показувати самостійно. Не звертайте увагу, якщо щось не виходить, хваліть їх.

Проводячи, з дітьми пальчикові ігри в період адаптації ми зробили, для себе висновок, що звикати до садка слід, граючи разом. Для цього потрібно було виконати певні завдання. Вивчити психологічні особливості дітей в період адаптації. Розробити індивідуальні карти дітей в період адаптації відповідно до сучасних умов дитячого садка, і залучити батьків до реалізації цього плану роботи.

Література

1. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. / Е.С. Вільчковський. – 2-ге вид. – Суми : ВТД “Університетська книга”, 2005. – 428 с.

2. Денисенко Н. Оздоровчі технології в освітньому процесі / Н. Денисенко // Дошкільне виховання. – 2005. - №9. – С. 7-10.

3. Сухомлинський В.О. Вибрані твори : В 5 т. / В.О. Сухомлинський. – К. : Рад. шк. 1976 - С.192.

УДК 001.891:781.1:[378:37.011.3-051:784](043.2)

СИМОНЯН В. В.,
Мукачівський державний університет

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА ВОКАЛУ

На сучасному етапі підготовка фахівців за певним напрямком підготовки викладача-вокаліста є не лише високопрофесійних виконавців, а й кваліфікованих педагогів, що входить до комплексу актуальних завдань

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>